

## Sabiedrības integrācijas fonda mācību cikls

# “Kā radīt sociālās inovācijas sociālo pakalpojumu jomā?”

«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu  
sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/1/001



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



2027  
Nacionālais  
attīstības plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonds

## Mācību cikla eksperti



Liesma Ose

KAS IR SOCIĀLĀS  
INOVĀCIJAS?



Vīta Brakovska

KĀ ATRAST ĪSTO  
PROBLĒMU?



Liene Kupča

KĀ VEIDOT RISINĀJUMU  
AR SOCIĀLĀS  
INOVĀCIJAS PIEEJU?



Juris Osis

SOCIĀLĀS INOVĀCIJAS  
IZSTRĀDES PRAKTISKIE  
SOĻI



Una Lapskalna-Alksne

ILGTSPĒJA SOCIĀLAJĀ  
INOVĀCIJĀ UN STARPNOZARU  
SADARBĪBA

«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu  
sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/1/001



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



2027  
Nacionālais  
attīstības plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonds

Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu  
sociālo pakalpojumu sniegšanā

2. nodarbība:

## Kā atrast ĪSTO problēmu?

04.02.2025.

Dr.sc.ing. Vita Brakovska  
Biedrības ZINIS vadītāja



«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu  
sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/1/001



šķērslis

PROBLĒMA

atgadījums



Sabiedrības integrācijas  
fonds

“pīrādziņš”

dižķibeļe

izaicinājums

SITUĀCIJA

ķeza

tirgus nepilnība

“drāma”

bēda

JAUTĀJUMS

“ģimenes loceklis”

barjera

“žanra klasika”

VAJADZĪBA

BW

“dzeltenās  
pīles  
noslēpums”



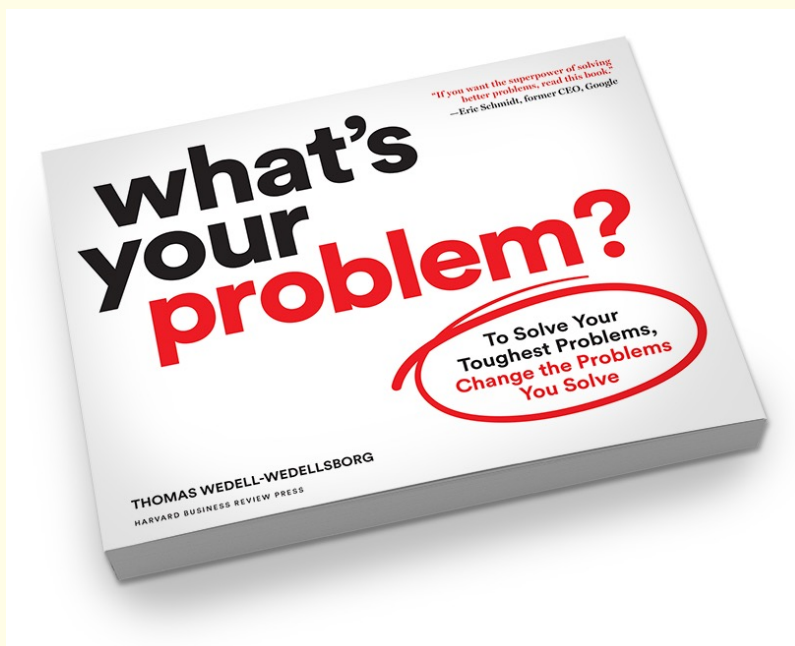
ķibeļe

uzdevums

# Nu ko var «ņemties» visu dienu ar..



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Sabiedrības integrācijas  
fonds

Problēmas  
aktualitāte

Risinājuma  
atbilstība  
problēmai

Novitāte

**Sociālās  
inovācijas  
pazīmes**

Efektivitāte

Sadarbība

Mērogojamība

Ilgspēja

Sociālā  
ietekme



# Temats



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**Mērķis:** stiprināt spēju efektīvi apzināt problēmas un vajadzības sociālo pakalpojumu jomā un definēt risinājumu pievienoto vērtību

## Sasniedzamie rezultāti

### Izpratne par:

- ieguldāmiem resursiem un datu nozīmi vajadzību izpētē
- kritisku pieeju problēmu formulēšanai
- dažādiem formātiem vajadzību izzināšanā

### Prasme:

- definēt centrālo izpētes un atvērtos jautājumus
- prasme analizēt iegūtos datus un izmantot metodes virzienu definēšanai



# Dienas plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonds

10.20 Ievads dienas programmā

10.30 Prezentācija no vietējās reģiona pašvaldības

11.00 Mācības

13:00 Pusdienas

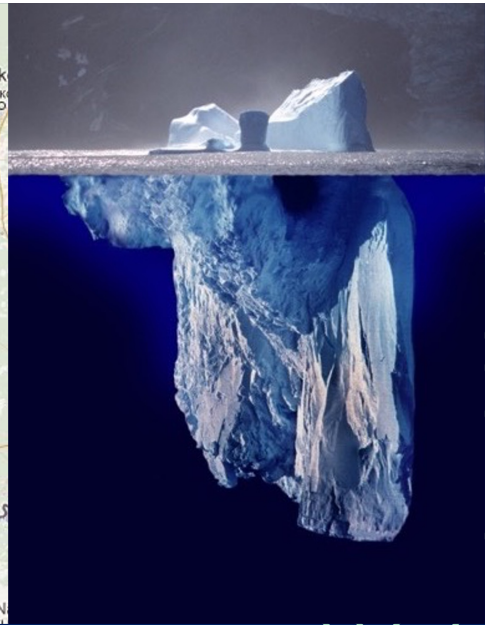
13.50 Mācības

15:30 Kafijas pauze

15.50 Mācības

18:00 Noslēgums





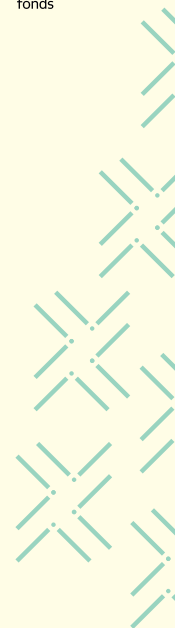
Portfolio: 16 gados 1892. pasākums

MISIJA

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra



Sabiedrības integrācijas  
fonds



**“PIRMIZRĀDE”** mūsu vizītkartei!

1. **CEĻAMIES** un **EJAM** pa diognāli pāri telpai!

2. **UZRUNĀJAM** vismaz **5 -7** dalībniekus

3. **DALĀMIES** ar savu “vizītkarti”

4. **PIEFIKSĒJAM** citu vizītkartes

**NB!** Sarunu procesā **DRĪKSTAM** savu vizītkarti **KORIĢĒT!**

# Pašvaldības prezentācija par problemātiku sociālo inovāciju sociālo pakalpojumu jomā



Sabiedrības integrācijas  
fonds

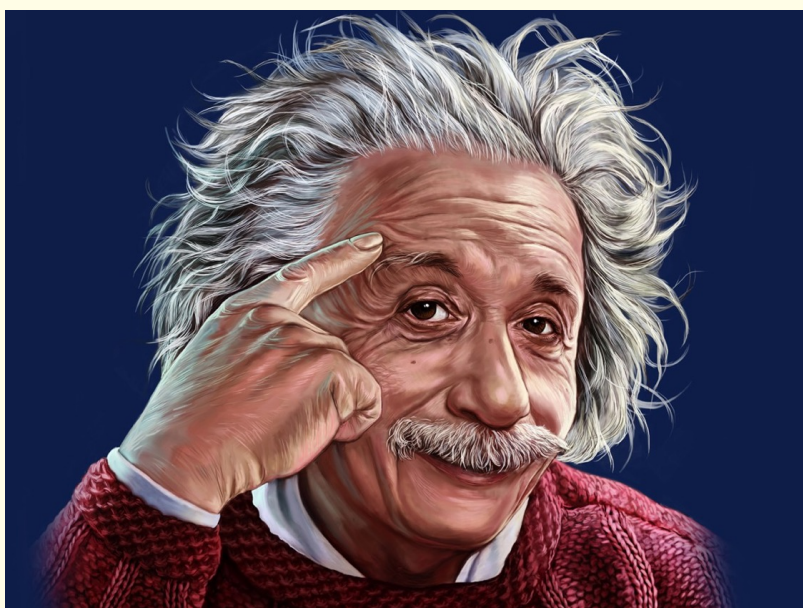
## Ina Behmane

Saldus novada pašvaldības aģentūra  
«Sociālais dienests» direktore

Pēc prezentācijas:

**Jūsu** jautājumi **par risināmo problēmu, darbu ar tās cēloņiem, datu avotiem** un citām niansēm šīs dienas tēmas kontekstā

## Kā atrast ĪSTO?



Sabiedrības integrācijas  
fonds

1

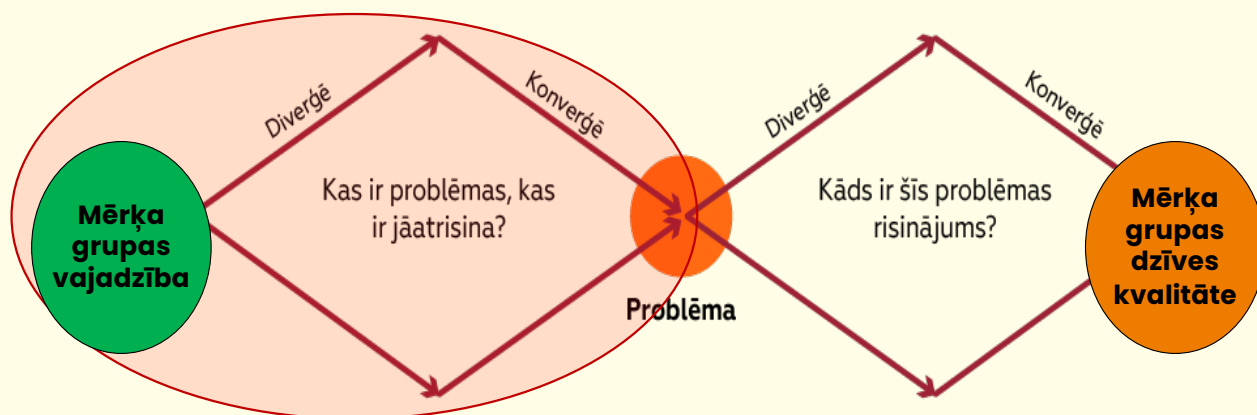
55

5

## Dubultais dimants (Britu Dizaina padome, 2005)



Sabiedrības integrācijas  
fonds



(plašāk par DD – 3. nodarbībā)

**Avots:** startdesign.lv

## #1 Konteksta izpēte un datu analīze



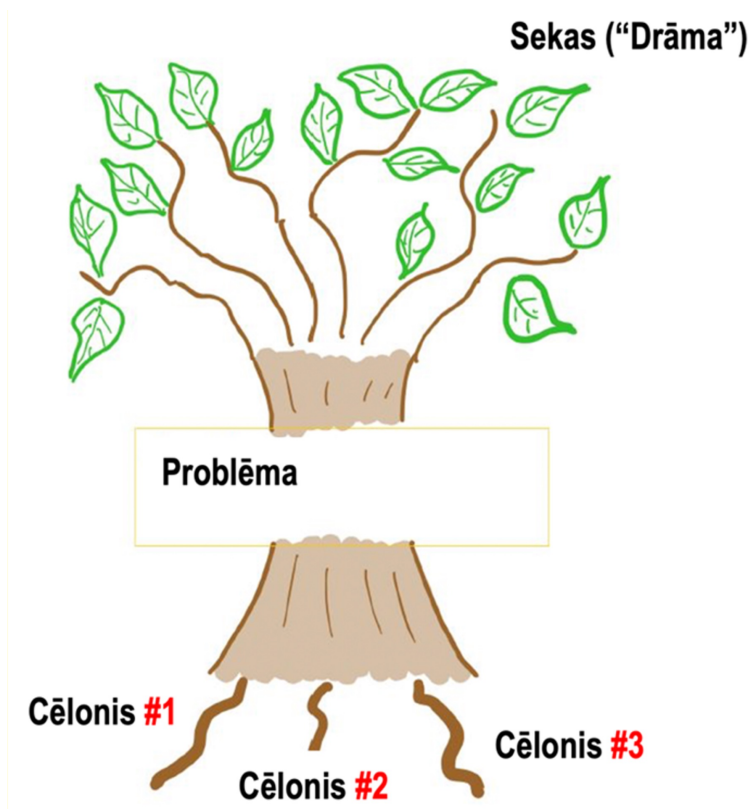
Sabiedrības integrācijas  
fonds



- Vidēja termiņa plānošanas dokumenti (t.sk. SVID)
- Organizāciju **ikgadējie plāni** un tajos izvirzītie **uzdevumi**
- Organizāciju ziņojumi
- Statistikas dati un periodika
- Akadēmiskie un socioloģiskie pētījumi
- Īstenoto pasākumu satura un organizatoriskās **nepilnības** u.c.

**NB!** Dati bieži vien liecina **jau par sekām**, ar ko cīnāmies





**SEKAS**  
no kā ciešam

Kas ir  
**PROBLĒMA**

Kādi  
**IEKŠĒJIE - ĀRĒJIE**  
**CĒLOŅI**  
ir **PROBLĒMAS** pamatā



# # Problēmas "pārrāmēšana"



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Mērķa grupas  
vajadzība

ŠĶĒRŠĻI sociālo  
pakalpojumu  
nodrošināšanai

Mērķa grupas  
dzīves kvalitāte

EFEKTĪVA sociālo  
pakalpojumu  
nodrošināšana

# "Lifti ir pārāk lēni". Kā risināt?



Sabiedrības integrācijas  
fonds





Sabiedrības integrācijas  
fonds



- # spoguļi
- # piedāvāt kāpnes
- # žurnālu/ grāmatu plaukts
- # korpju spodrinātājs



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**Z O O M**  
ISTVAN BANYAI

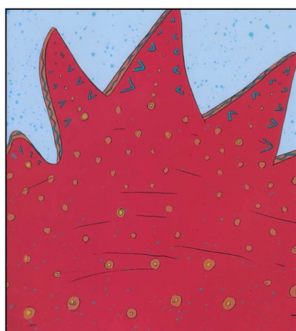


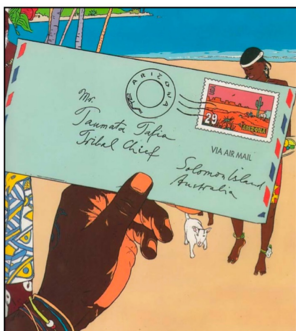
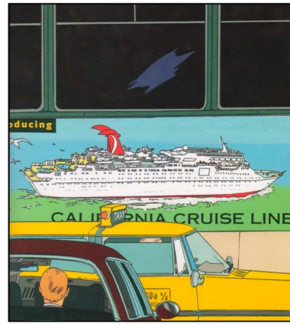
Sabiedrības integrācijas  
fonds

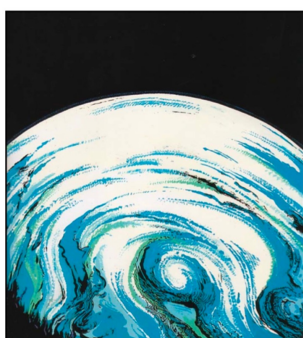
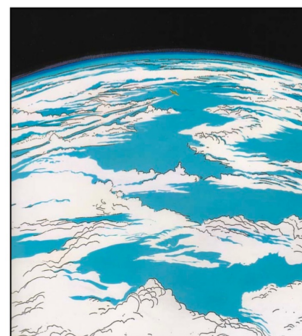
tas, ko es redzu

≠

tas pats







- # "esmu pēdējais"
- # ko tu nesaproti?
- # pagaidīšu, kamēr..
- # "sērfdēlis metro"
- # vizuāli/ audiāli
- # fona trokšņi
- # neformālie līderi

## # Problēmas "pārrāmēšana"



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Mērķa grupas  
vajadzība

Mērķa grupas  
dzīves kvalitāte



Sabiedrības integrācijas  
fonds

Vientuļie seniori izjūt **garlaicību** un **vientuļību**, viņiem trūkst **interesantu** aktivitāšu un sociālo **kontaktu**.

**"Pārrāmēšanas" virzieni:**

- Identitāte un pašizpausme
- Piedzīvojums
- Humors un jaunības gars
- Kā resurss sabiedrības attīstībai
- u.c. vajadzības, lai iekļautos



Sabiedrības integrācijas  
fonds

Vientuļie seniori izjūt **garlaicību** un **vientuļību**, trūkst **interesantu** aktivitāšu un sociālo **kontaktu**.

**"Pārrāmēšanas" virziens:**  
Identitāte un pašizpausme

«Vientuļiem senioriem ir **neizmantotas prasmes** un **aizraušanās**, kuras var kļūt par **radošām izpausmēm** un **socializācijas iespēju**»

**"Dzīves stāstu darbnīcas"**: seniori veido savas ilustrētas dzīves grāmatas un dalās ar jaunākām paaudzēm.

**Talantu platforma**: seniori piedāvā savus radošos darbus vai pakalpojumus, piemēram, rokdarbus, dzeju vai mūziku.



Vientuļie seniori izjūt **garlaicību** un **vientuļību**, trūkst **interesantu** aktivitāšu un sociālo **kontaktu**.



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**"Pārrāmēšanas" virziens:**  
Piedzīvojums

«Senioriem trūkst iespēju **piezīvot jaunas lietas**, kas saglabātu dzīvesprieku un vēlmi iesaistīties sabiedrībā»

**"Senioru ceļojumu klubs"**: pielāgoti ceļojumi un ekskursijas senioriem, dodot iespēju piedzīvot jaunas vietas un kultūras.

**Virtuālās realitātes piedzīvojumi**: iespēja "ceļot" pa pasauli un piedzīvot virtuālus piedzīvojumus, saglabājot dzīves kvalitāti arī tad, ja pārvietošanās ir ierobežota.



Vientuļie seniori izjūt **garlaicību** un **vientuļību**, trūkst **interesantu** aktivitāšu un sociālo **kontaktu**.



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**"Pārrāmēšanas" virziens:**  
Humors un jaunības gars

«Seniori joprojām var būt **stilīgi un rotaļīgi**, ja viņiem tiek sniegtas iespējas izpaust šo dzīves pusi»

**"Stilīgo senioru klubs"**: seniori eksperimentē ar modi, veido foto sesijas un piedalās stilīgās aktivitātēs

**Senioru humora festivāls**: seniori dalās savos labākajos dzīves stāstos un joku krājumos, veidojot kopības sajūtu ar sabiedrību.





Vientuļie seniori izjūt **garlaicību** un **vientuļību**, trūkst **interesantu** aktivitāšu un sociālo **kontaktu**.



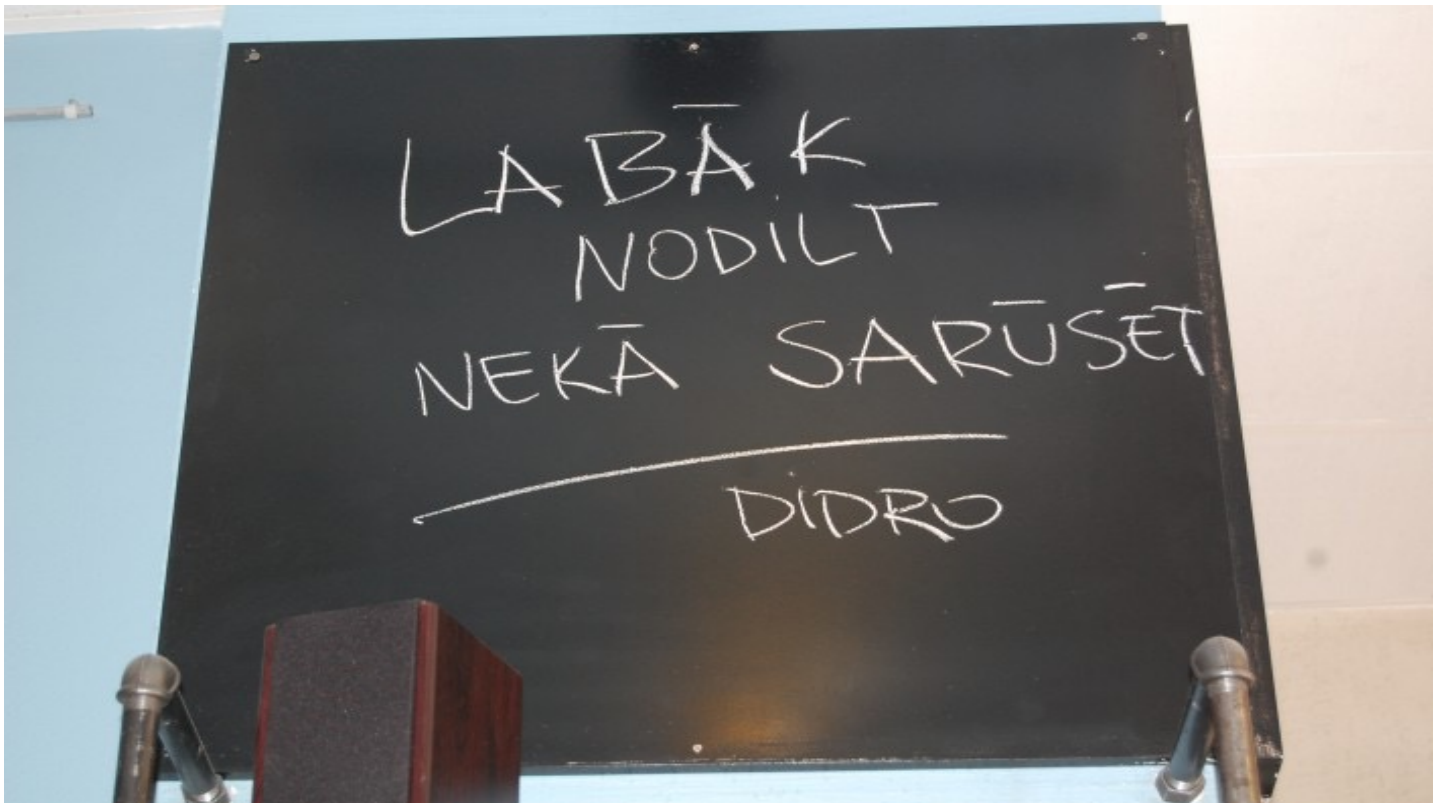
Sabiedrības integrācijas  
fonds

**"Pārrāmēšanas" virziens:**  
Kā resurss sabiedrības attīstībai

«Seniori var kļūt par nozīmīgiem sabiedrības aktīviem, ja tiek iesaistīti kopienas attīstībā»

**"Senioru mentoru programma"**: seniori dalās savā pieredzē un zināšanās ar jauniešiem vai uzņēmējiem

**"Kaimiņu palīdzības tīkls"**: seniori saņem palīdzību no vietējās kopienas un tajā pašā laikā piedāvā atbalstu, piemēram, pieskatot bērnus vai palīdzot lēmumu pieņemšanā.



**#0 Mērķis:** jauni, efektīvi un ilgtspējīgi risinājumi, kas **uzlabo** personu **dzīves kvalitāti**.

**#1 Izvēlieties mērķa segmentu izpētes veikšanai**

**Personas:**

ar invaliditāti  
ar garīga rakstura traucējumiem  
ar atkarības problēmām  
atbrīvotas no ieslodzījuma vietas  
mājokli zaudējušas  
pensijas vecuma  
ielu bērni un jaunieši  
ilgstoši bezdarbnieki **u.c.**

**#2 Definējiet PROBLĒMU/ VAJADZĪBU, kas skar:**

personu **sociālās funkcionēšanas spēju** atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu viņu **iekļaušanos sabiedrībā**

**NB:** nav jādomā par risinājumiem!  
Jādomā par .. "pīrādziņu"!



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**Sociālās funkcionēšanas spēju** atjaunošana vai uzlabošana, lai **iekļautos sabiedrībā**



Sabiedrības integrācijas  
fonds

#### 10 problēmu "pārrāmēšanas" (pārdefinēšana) virzieni

Ir vairāki universālie virzieni problēmu pārrāmēšanai, ko var izmantot dažādās jomās. Šie virzieni palīdz paskatīties uz problēmu no dažādiem skatu punktiem un piedāvā atrast risinājumus dažādos virzienos. Šeit ir dažas no visbiežāk izmantotajām pieejām.

Mērķa grupa:	
Problēma:	

##### 1. Pārrāmēšana uz lietotāja vajadzībām un emocijām

**Virziens:** Skatīties uz problēmu no gala lietotāja (cilvēka, kurš saskaras ar problēmu) perspektīvas, pievēršot uzmanību viņa vajadzībām, emocijām un pieredzei.

**Problēma:** „Seniori neilto tehnoloģijas.”

**Pārrāmēšana:** „Kā mēs varam radīt tehnoloģijas, kas ir emocionāli pievilcīgas un intuitīvi saprotamas senioriem?”

--

##### 2. Pārrāmēšana uz iespējām (Opportunity Framing)

**Virziens:** Nevis koncentrēties uz problēmu kā šķēršli, bet gan meklēt tajā iespējas uzlabojumiem vai inovācijai.

**Problēma:** „Sabiedriskajā transportā ir pārāk daudz kavējumu.”

**Pārrāmēšana:** „Kā mēs varam izmantot šo situāciju, lai uzlabotu pasažieru pieredzi gaidīšanas laikā?”

--

##### 3. Pārrāmēšana uz procesu, nevis rezultātu

**Virziens:** Fokusēties nevis uz gala rezultātu, bet uz procesu, kas noved pie rezultāta.

**Problēma:** „Darbinieki nepieņem izmaiņas uzņēmumā.”

**Pārrāmēšana:** „Kā mēs varam uzlabot izmaiņu ieviešanas procesu, lai tas būtu pievilcīgāks darbiniekiem?”

--

##### 4. Pārrāmēšana uz sistēmas līmeni (Systems Thinking)

**Virziens:** Aplūkot problēmu plašākā kontekstā, analizējot tās cēloņus un mijiedarbību ar citām sistēmas daļām.

**Problēma:** „Bēmi ēd neveselīgi.”

**Pārrāmēšana:** „Kā mēs varam ietekmēt visu pārtikas piegādes ķēdi un izglītības sistēmu, lai veicinātu veselīgus paradumus?”

--

##### 5. Pārrāmēšana uz pretēju pieeju (Reverse Thinking)

**Virziens:** Skatīties uz problēmu no pilnīgi pretēja viedokļa, lai rastu jaunu skatījumu.

# Darbs komandās



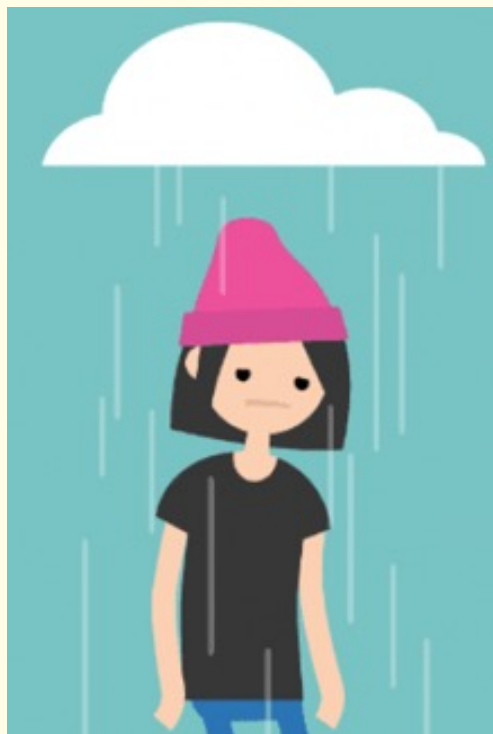
Sabiedrības integrācijas  
fonds

## #1 Aplūkojiet mērķa grupu un vajadzību!

## #2 pārrunājiet DAŽĀDUS "pārrāmēšanas" virzienus!

## Fiksējiet JAUNO vajadzības formulējumu!

## #3 Kura no jaunajām versijām uzrunā un KĀPĒC?



# Problēmas patiesā sakne



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Sabiedrības integrācijas  
fonds

# “Noklusēti konflikti ietekmē sociālā pakalpojuma kvalitāti un sākotnējo mērķi”



**SEKAS**

**LĒMUMS**

**ATTIEKSME**

**ZINĀŠANAS**



Sabiedrības integrācijas  
fonds

ZINĀŠANAS

**UZVEDĪBU IETEKMĒ:**

- # pieejamais **izvēles** klāsts
- # sociālā apstiprināšana (**normas**)
- # **noteikumi** (likumi un politikas)
- # vieglums / grūtības (**ieguvumi un šķēršļi**)
- # **izmaksas** (ekonomiskās un citas)

LĒMUMS

ATTIEKSME

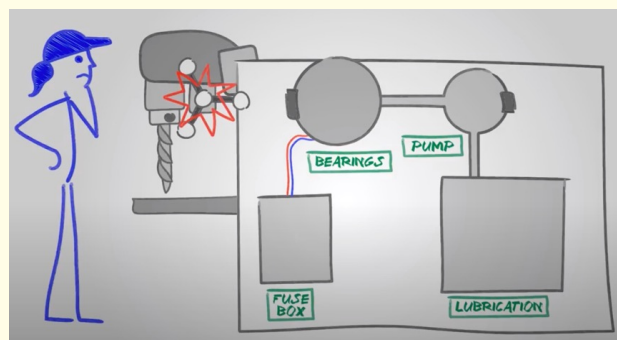
UZVEDĪBA

Dr Agnis Stibe

# Taiichi Ohno (Japāna)



Sabiedrības integrācijas fonds

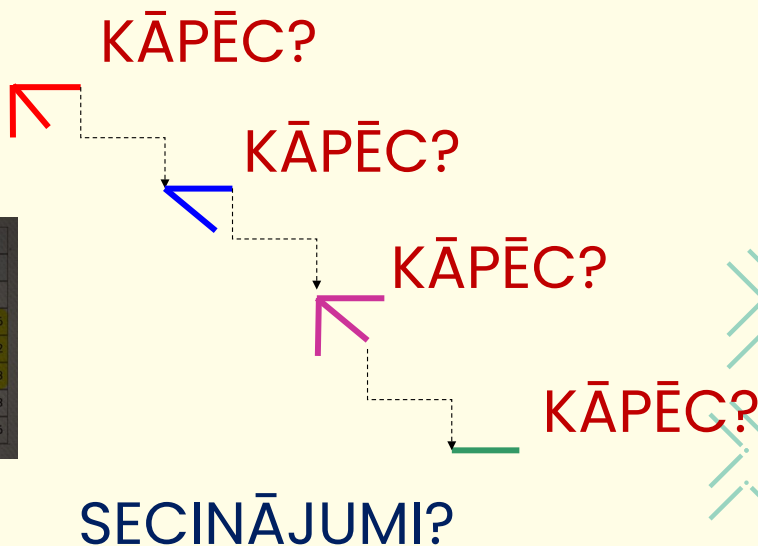


# "5K" pieeja



Sabiedrības integrācijas  
fonds

		2022
		Jūtās vientuļš
65 gadi un vairāk		
Visu laiku	130 000	3,6
Lielākoties	senioru jūtas	7,2
Daļu laiku	vientuļi	18,3
Mazu brīdi		21,3
Nemaz		49,6



## «Vientuļie seniori ir izolēti un viņiem trūkst sociālā atbalsta»

### KĀPĒC?

#1 Seniori **reti piedalās** sabiedriskajās aktivitātēs un pasākumos

### KĀPĒC?

#2 Jo **jūtas neērti** un **nedroši**, pārvietojoties publiskās vietās

### KĀPĒC?

#3 Pārvietošanās palīg līdzekļi ir neērti un neizskatīgi,  
kas **liek viņiem justies veciem un stigmatizētiem**

### KĀPĒC?

#4 Rollatori ir veidoti, lai būtu **funkcionāli** nevis stilīgi un **nepiedāvā** senioriem estētisku risinājumu viņu pašizpausmei

### SECINĀJUMI?

Personalizēti rollatori var dot iespēju paust savu identitāti, justies pārliecinātākiem par sevi un efektīvāk iekļauties sabiedriskajā dzīvē, mazinot izolētību



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Schwergewichtsrollator Rollator XXL Graffiti Design  
 449 € Versand möglich  
 📍 Handling 70, 48485 Niederrachheim - Schüttorf  
 📅 19.09.2023 10:28



Sabiedrības integrācijas  
 fonds

**Dzīves  
 kvalitātes  
 uzlabošana:  
 kā to varam  
 paveikt?**

## Keep Your Essentials



## Versatile Wheelchair Pouch Bag



Wheelchairs

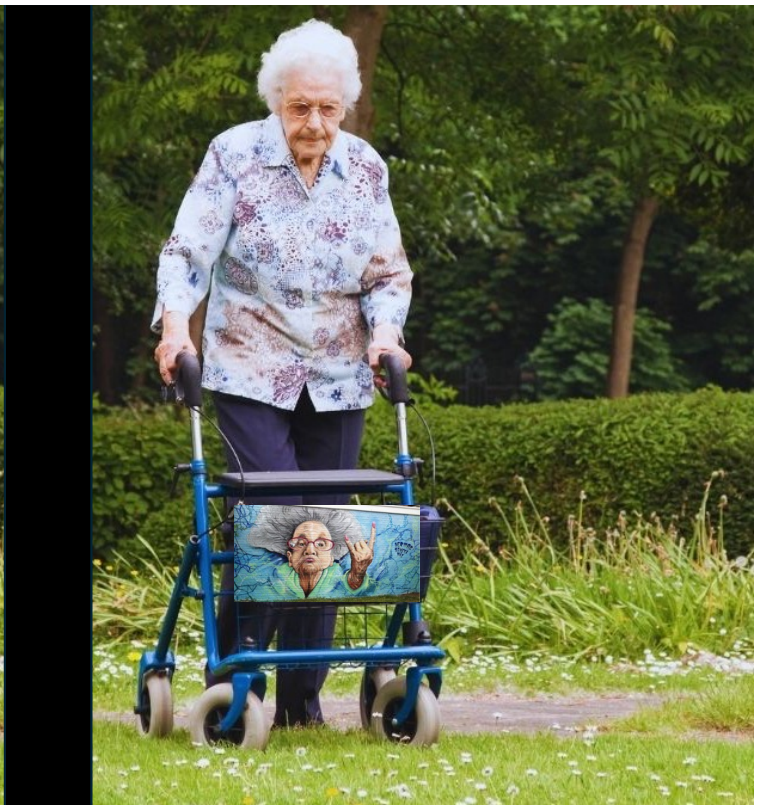
Home / Office Chair

Walkers

Baby Cart



Sabiedrības integrācijas  
fonds



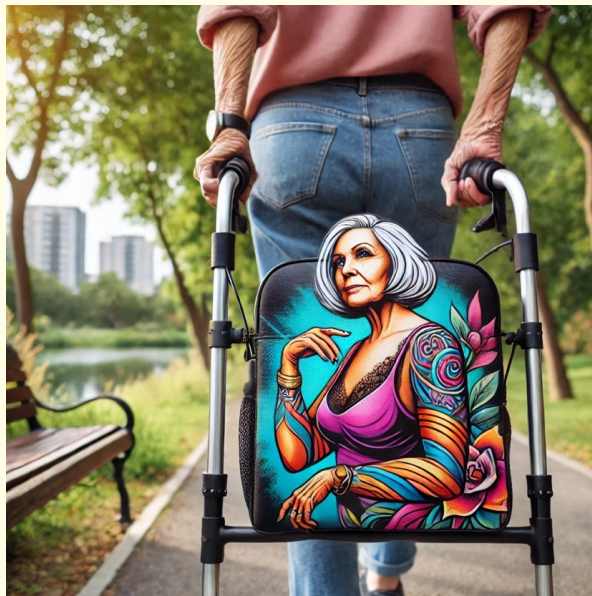




Sabiedrības integrācijas  
fonds



Sabiedrības integrācijas  
fonds





Sabiedrības integrācijas  
fonds

## Rezultāts: saknes problēma un risinājums

Senioru izolētības sakne ir arī pašapziņas un pārvietošanās komforta jautājumi. **Stilīgi rollatori** ne tikai nodrošina ērtu pārvietošanos, bet arī palīdz senioriem izcelt savu personību un **veicina pozitīvu attieksmi**.

### Virzieni:

#### #1 Personalizēti rollatori:

Senioriem tiek piedāvāta iespēja personalizēt savus rollatorus ar krāsainiem apvalkiem, audumiem un aksesuāriem.

#### #2 Rollatoru modes izstādes un konkursi:

Pasākumi, kuros seniori var izrādīt savus stilīgos rollatorus, veicinot sabiedrības pozitīvu skatījumu uz novecošanu.

#### #3 Rollatoru kopienas iniciatīvas:

Seniori var piedalīties kopienu darbnīcās, kur kopīgi tiek veidoti un dekorēti rollatori, vienlaikus socializējoties.



# vizuāli elementi?

# elektronika?

# skaņas efekti?

# audio?

# aprīkojums?

# devīze?

# aktivitātes  
tradīciju

iekustināšanai?

# partnerībā ar ko?



Sabiedrības integrācijas  
fonds

### Papildu ieguvumi:

# Pašapziņa, lai biežāk iesaistītos sabiedriskās aktivitātēs.

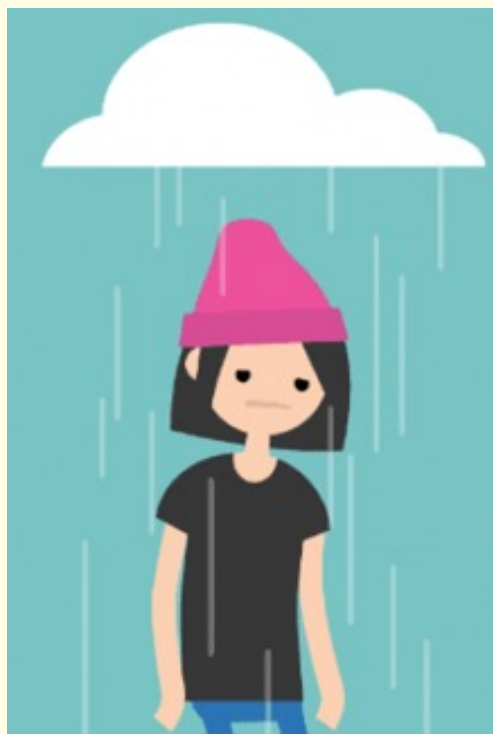
# Jaunas iespējas veidot kontaktus ar citiem.

# Impulss starppaaudzū saiknes stiprināšanai.

# Pozitīvāks un iekļaujošāks sabiedrības skatījums uz novecošanu.



Sabiedrības integrācijas  
fonds



## “Problēmu – risinājumu koks”



## “Problēmu – risinājumu koks”



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**# Alternatīvu** identificēšanai  
(risinājumu virzienu DAUDZVEIDĪBA!)

**# Mērķa grupas patieso vajadzību** risināšana

**# Novatorisks risinājums** = zināšanu ietilpīgs  
risinājums (bet ne vienmēr)



# Piemērs



Sabiedrības integrācijas  
fonds

	2022	
	Jūtās vientuļš	
65 gadi un vairāk		
Visu laiku	130 000	3,6
Lielākoties		7,2
Daļu laika		18,3
Mazu brīdi		21,3
Nemaz		49,6

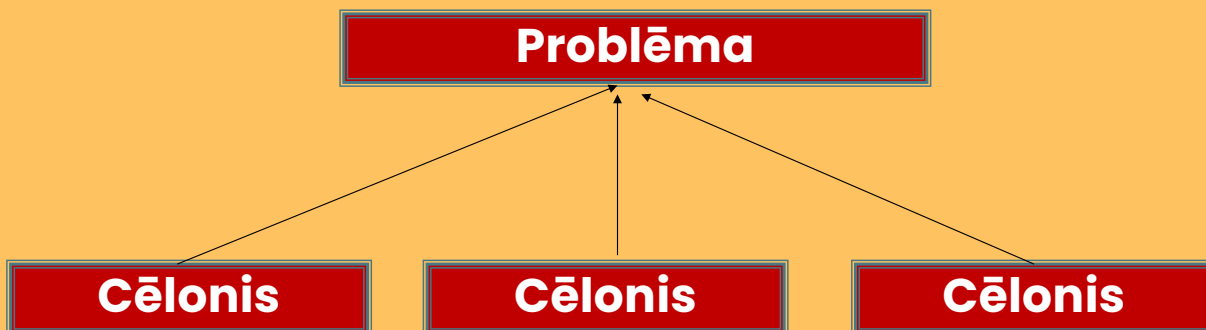
**130 000**  
senioru jūtas  
vientuļi

**Mērķa segments:** iedzīvotāji virs 67 gadu vecuma

## 2.solis: problēmas cēloņu formulēšana



Sabiedrības integrācijas  
fonds



## 2.solis: identificējiet vismaz **5-7** cēloņus problēmai!



Sabiedrības integrācijas  
fonds

		2022
		Jūtās vientuļš
65 gadi un vairāk		
Visu laiku	130 000	3,6
Lietākoties		7,2
Dabū laikā		18,3
Mazu brīdi		21,2
Nemaz		49,6

## Piemēri cēloņiem

**Cēlonis #1:** nevēlēšanās pašiem aktīvi komunicēt

**Cēlonis #2:** tālu dzīvojoši tuvinieki

**Cēlonis #3:** grūti ilgi uzņemt ciemiņus

**Cēlonis #4:** sabiedrības attieksme

## 3.solis: "ATMETIET" cēloņus, AIZSTĀJOT tos ar alternatīviem risinājumiem!



Sabiedrības integrācijas  
fonds

## Cēloņu "atmešana"

- **Cēlonis #1:** nevēlēšanās pašiem aktīvi komunicēt

**Cēloni atmet nevaram [lai gan..]**

- **Cēlonis #2:** tālu dzīvojoši tuvinieki

**Kopienas iesaiste**

- **Cēlonis #3:** grūti ilgi uzņemt ciemiņus

**Tikšanās vietas nodrošināšana [jau ir!]**

# 3.solis: "ATMETIET" cēloņus, AIZSTĀJOT tos ar alternatīviem risinājumiem!



Sabiedrības integrācijas fonds

- **Cēlonis #1:** nevēlēšanās pašiem aktīvi komunicēt  
**Cēloni atmest nevaram**
- **Cēlonis #2:** tālu dzīvojoši tuvinieki  
**Kopienas iesaiste**
- **Cēlonis #3:** Grūti ilgi uzņemt ciemiņus  
**Ir alternatīvas!**
- **Cēlonis #4:** sabiedrības attieksme  
**Seniora vizuālā tēla transformēšana**



# Komandas izvēle

"5K"

vai

"Problēmu – risinājumu koks"

**"5K" metode**

"5K" metode ir problēmu analīzes, kas palīdz identificēt problēmas cēloņus, izvēlēties tos, kas ir vislabāk risinājami, un izstrādāt risinājumus. Metode ir sadalīta divos posmos: 1. problēmu cēloņu noteikšana un 2. risinājumu izstrādāšana.

**KĀPĒC?** Seniors ir pacients, kuram ir problēmas, kas ierobežo viņa dzīvi. Šīs problēmas ir jānosaka un jārisina, lai seniors varētu dzīvot aktīvāku dzīvi.

**KĀPĒC?** Problēmas cēloņi ir jānosaka, lai varētu izstrādāt risinājumus, kas palīdzēs senioram dzīvot aktīvāku dzīvi.

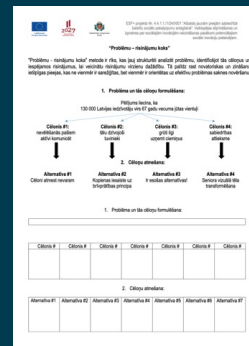
**SECINĀJUMS** Seniors ir pacients, kuram ir problēmas, kas ierobežo viņa dzīvi. Šīs problēmas ir jānosaka un jārisina, lai seniors varētu dzīvot aktīvāku dzīvi.

**Problēmas cēloņi:** Seniors cieš no problēmām, kas ierobežo viņa dzīvi, bet ar palīdzību un pieredzi šīs problēmas var atrisināt.

**Veids:** #1) 5K metode ir personāla izvēle. Seniors ir pacients, kuram ir problēmas, kas ierobežo viņa dzīvi. Šīs problēmas ir jānosaka un jārisina, lai seniors varētu dzīvot aktīvāku dzīvi.

#2) 5K metode ir kopienas izvēle. Seniors ir pacients, kuram ir problēmas, kas ierobežo viņa dzīvi. Šīs problēmas ir jānosaka un jārisina, lai seniors varētu dzīvot aktīvāku dzīvi.

#3) 5K metode ir kopienas izvēle. Seniors ir pacients, kuram ir problēmas, kas ierobežo viņa dzīvi. Šīs problēmas ir jānosaka un jārisina, lai seniors varētu dzīvot aktīvāku dzīvi.



### "5 K" metode

"5 kāpēc" metode ir problēmu analīzes rīks, kas palīdz identificēt problēmas sakni, uzdodot piecus (vai mazāk/ vairāk) secīgus jautājumus „kāpēc?”, lai nonāktu pie dziļākā cēloņa. Šī pieeja veicina dziļāku izpratni par problēmu un palīdz izstrādāt efektīvus risinājumus.

Sākotnējais problēmas formulējums: «Vientuļie seniori ir izolēti un viņiem trūkst sociālā atbalsta»

**KĀPĒC?** Seniori reti piedalās sabiedriskajās aktivitātēs un pasākumos

**KĀPĒC?** Daudzi seniori jūtas neērti un nedroši, pārvietojoties publiskās vietās

**KĀPĒC?** Pārvietošanās palīgīdzekļi ir neērti un neizskatīgi, kas liek viņiem justies veciem un stigmatizētiem

**KĀPĒC?** Rollatori ir veidoti, lai būtu funkcionāli, nevis stilīgi, un nepiedāvā senioriem estētisku risinājumu viņu pašizpaušmei

### SECINĀJUMI?

Stilīgi un personalizēti rollatori var dot iespēju izpaust savu identitāti, justies lepniem par sevi un drošāk iesaistīties sabiedriskajā dzīvē, tādējādi mazinot izolētību

### Problēmas sakne:

Senioru izolētības pamatā nav tikai sociālā atbalsta trūkums, bet arī pašapziņas un pārvietošanās komforta jautājumi.

### Virzieni:

#### #1 Stilīgi rollatori ar personalizējamam dizainam

Senioriem tiek piedāvāta iespēja personalizēt savus rollatorus ar krāsainiem apvalkiem, audumiem un aksesuāriem, lai izceltu savu personību un veicinātu lepnumu (sabiedrības pārsteigumu) par senioru izskatu.

#### #2 Rollatoru modes izstādes un konkursi

Pasākumi, kuros seniori var izrādīt savus stilīgos rollatorus, veicinot sabiedrības pozitīvu skatījumu uz novecošanu.

#### #3 Rollatoru kopienas iniciatīvas

Seniori var piedalīties kopienu darbinācās, kur kopīgi tiek veidoti un dekorēti rollatori, vienlaikus socializējoties.

## Uzdevums komandās:



Sabiedrības integrācijas fonds

1. Izvēlieties mērķa grupu un tās problēmu.

2. Izmantojiet "5 kāpēc" metodi, lai noteiktu problēmas sakni.

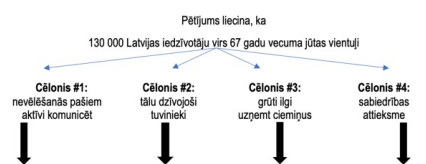
3. Piedāvājiet novatorisku risinājumu, kas risina «saknes problēmu» un visvairāk atbilst **sociālās inovācijas pazīmēm!**



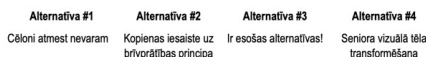
### "Problēmu - risinājumu koka"

"Problēmu - risinājumu koka" metode ir rīks, kas ļauj strukturēti analizēt problēmu, identificējot tās cēloņus un iespējamus risinājumus, lai veicinātu risinājumu virzīnu dažādību. Tā palīdz rast novatoriskākus un zināšanu ietilpīgākus pieejas, kas ne vienmēr ir sarežģītas, bet vienmēr ir orientētas uz efektīvu problēmas saknes novēršanu.

#### 1. Problēma un tās cēloņu formulēšana:



#### 2. Cēloņu atmešana:



#### 1. Problēma un tās cēloņu formulēšana:

Cēlonis #1	Cēlonis #2	Cēlonis #3	Cēlonis #4	Cēlonis #5	Cēlonis #6	Cēlonis #7

#### 2. Cēloņu atmešana:

Alternatīva #1	Alternatīva #2	Alternatīva #3	Alternatīva #4	Alternatīva #5	Alternatīva #6	Alternatīva #7

## Uzdevums komandās:



Sabiedrības integrācijas fonds

1. Izvēlieties mērķa grupu un tās problēmu.

2. Izmantojiet »Problēmu - risinājumu koka" metodi, lai noteiktu problēmas cēloņus un iespējamus risinājumu virzienus.

3. Izvēlieties vienu, kurš visvairāk atbilst **sociālās inovācijas pazīmēm!**





Sabiedrības integrācijas  
fonds

Problēmas  
**aktualitāte** |

Risinājuma  
**atbilstība**  
problēmai

**Novitāte** |

**Efektivitāte**

Sociālās  
inovācijas  
pazīmes

**Sadarbība** |

**Mērogojamība** |

**Ilgspēja** |

Sociālā  
**ietekme**

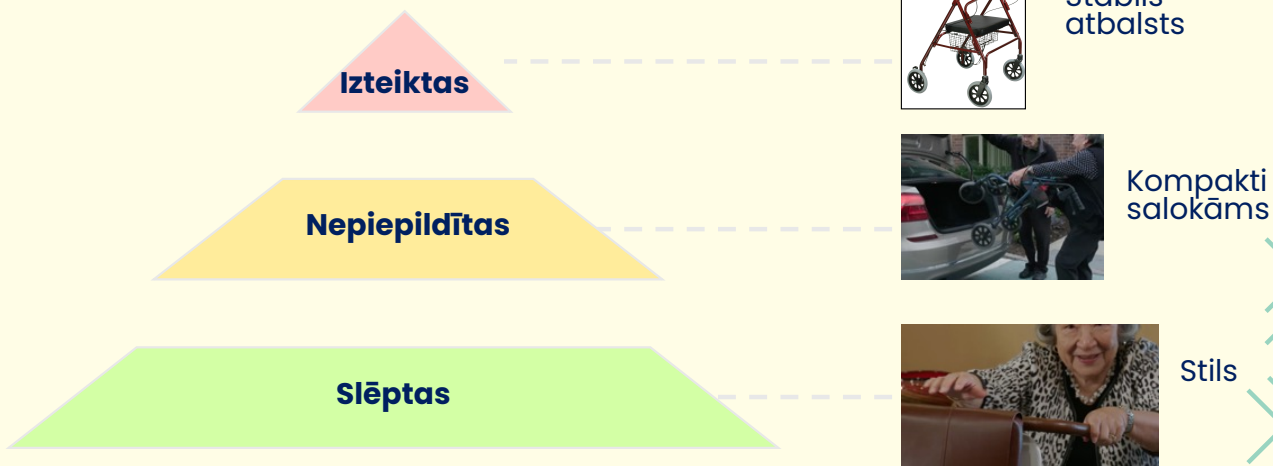
**"SLĒPTĀS"** vajadzības



# Segmenta vajadzību klasifikācija



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Tas brīdis, kad saproti,  
kas ir **PATIESĀ**  
vajadzība



# DATU ieguves veidi problēmas un cēloņu identificēšanai



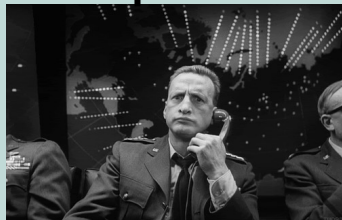
#1 Saruna tet-a-tet  
#2 Eksperti



#3 Novērošana  
#4 «Lauka intervijas»



#5 Anketēšana  
#6 Fokusa grupas



«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/l/001



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



2027  
Nacionālais  
attīstības plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Rīgā ☀️ -3 °C, D/DR vējš, 3m/s BĒR

## «Ir ļoti skumīgi būt vienai.» Vientuļās vecumdienas. Vai ir iespējams citādāk? Zviedrijas un Latvijas stāsts

REI Aizliegtais paņēmiens

Dalīties:

5. februāris, 2024, 19:52 | Latvija | Autori: LTV raidījums "Aizliegtais paņēmiens"

Līdzīgi kā citviet Eiropā arī Latvijā arvien vairāk senioru vecumdienās jūtas vientuļi. Tas atstāj ietekmi uz viņu dzīves kvalitāti, kā arī var izmaksāt vairāk veselības aprūpes budžetam. LTV raidījums "Aizliegtais paņēmiens" aplūkoja Zviedrijas pieredzi, kur vientuļība atzīta par valsts mēroga problēmu.

ĪSUMĀ:

- Vientuļības statistika: Latvijā līdz pat 130 000 vecāka gadagājuma cilvēku izjūt vientuļību.
- Mazas zviedru pašvaldības pieredze - aktīvātes senioriem saplānotas katru darba dienu.
- Uzzina senioru vēlmes un cenšas tās īstenot, piemēram, rīko laimes ratu un kopīgas ēšanas dienas.
- Kāda Latvijā ir valsts un pašvaldību politika vientuļības mērīšanā? Vilmas un Aldas stāsti.
- Senioru aprūpe ir pakārtota tikai pamatvajadzību apmierināšanai.
- Tomēr ar fondu un biedrību iniciatīvu arī Latvijā pieejams atbalsts vientuļības skartajiem.



Sabiedrības integrācijas  
fonds

# Sarunas jauda problēmas un risinājuma definēšanā



Sabiedrības integrācijas  
fonds

«Pirms diviem gadiem mana dzīvesbiedre nomira un tagad katru reizi, kad es ēdu, man ir dikti skumji» (Antons, 89 gadi).

«Pēcpusdienā man «lēkā» asinsspiediens, tādēļ uz kaut kādām aktivitātēm es varu pievienoties tikai dienas 1.pusē» (Rēzija, 90 gadi)

«Ja ir kāds plāns, tad rēķinos, ka tagad es gatavojos ne tikai fiziski, bet arī psiholoģiski šim pasākumu ciklam, jo uz atsevišķām aktivitātēm man grūti «savākties»» (Anna, 87 gadi)

«Pagājušoziem viņi gribēja doties uz **kazino**, tāpēc mēs uzspēlējām mazliet kazino. Viņi gribēja spēlēt **blekdžeku**. Viņi varēja **pasūtīt kādu dzērienu** bez alkohola,» pastāstīja Blumkvista (LSM, 5.02.2024.)

**8 – 10** padziļinātās intervijas  
sniedz **80–90%** datus par:

- # problēmas cēloņiem
- # segmenta vajadzībām
- # risinājumu virzieniem

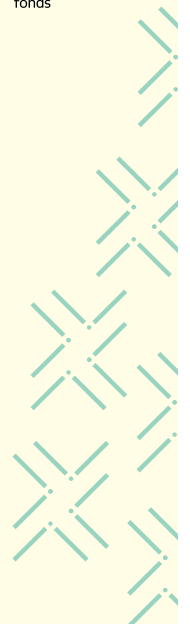


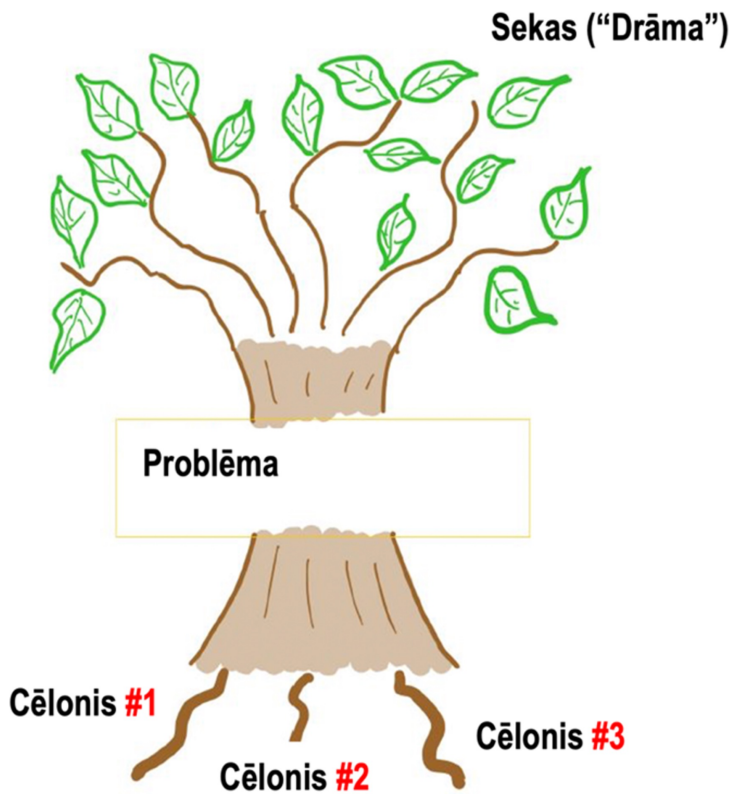
## #2 "Plavas efekts" (divergence)

## Transkriptu veidošana – KĀPĒC?!



Sabiedrības integrācijas  
fonds





**SEKAS**  
no kā ciešam

Kas ir  
**PROBLĒMA**

Kādi  
**IEKŠĒJIE – ĀRĒJIE**  
**CĒLOŅI**  
ir **PROBLĒMAS** pamatā

Kādas ir  
**VAJADZĪBAS**

## Ceļš līdz labam **UZDEVUMAM**, ko risināt



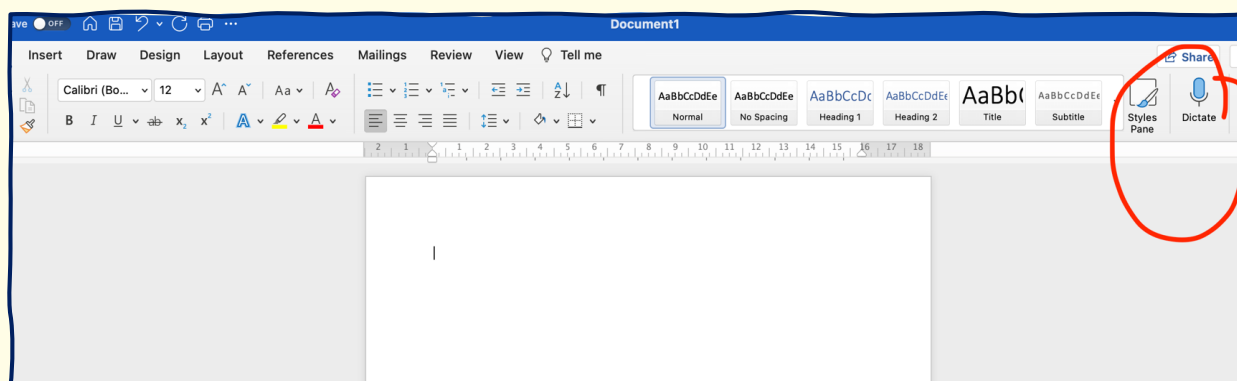
Sabiedrības integrācijas  
fonds

Jautājums	Citāti	Nodrošināmā funkcija (vajadzība)	Uzdevums	Unikālais vērtības piedāvājums
	<b>A.</b>		<b>2.</b>	<b>1) atribūts</b> (rollatoru festivāls)  <b>2) ieguvums</b> (raisa pozitīvu reakciju un socializēšanos)  <b>3) pārākums</b> (personalizējams/ maināms dizains)
	<b>B.</b>		<b>3.</b>	
	<b>C.</b>		<b>1.</b>	
	<b>D.</b>		<b>4.</b>	
	<b>E.</b>		<b>5.</b>	
	<b>F.</b>		<b>6.</b>	

# Transkripta digitalizācijas iespēja



Sabiedrības integrācijas  
fonds



[kursors.lv/2020/08/26/tagad-word-piedava-ari-transkripta-veikšanas-iespejas/](https://kursors.lv/2020/08/26/tagad-word-piedava-ari-transkripta-veikšanas-iespejas/)

## #1 Saruna tet-a-tet



Sabiedrības integrācijas  
fonds

- **Saruna 1 : 1**
- **Centrālās izpētes tēmas («plavas»)** izvēle
- **ATVĒRTO** jautājumu pielietojums
- **Problēma** (**KĀ** lietotājs raksturo šķēršļus **SAVIEM** vārdiem?)
- **Alternatīvas** (kā **RISINA** pašreiz)
- **Paradumi** («*tas nestrādās, ja būs...*»)
- **Izmaksas** (kādus resursus prasa šī brīža alternatīva)
- **Kanāli** (**KUR** meklē info un **KĀ** vēlas saņemt/ lietot)
- Vēlamā **risinājuma FUNKCIONALITĀTE un ĪPAŠĪBAS** («*lai tas tiešām iedarbotos, jābūt...*»)

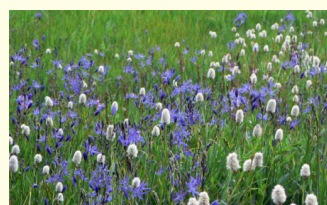
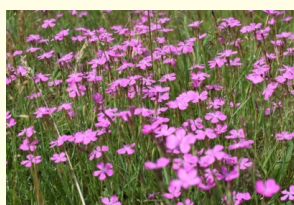
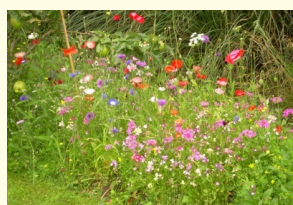
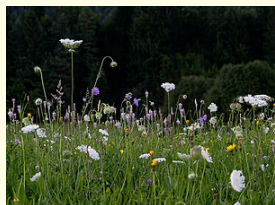


Sabiedrības integrācijas  
fonds



**13** intervijas ar  
profesionāliem kanisterapeitiem **(7)**  
suņu saimniekiem **(6)**

## Centrālā izpētes tēma



## # Centrālā izpētes TĒMA



Sabiedrības integrācijas  
fonds

### PIEMĒRS:

**KANISTERAPEITIEM:** kas ir LABS kanisterapijas process?

**SAC KLIENTI:** kas ir LABA x pakalpojuma saņemšana?

**SAC VADĪTĀJAM:** kas ir LABS klientu aprūpes process?

**SENIORU BIEDRĪBAS VADĪTĀJS:** kas ir LABS pasākums senioriem?

**ILGSTOŠAM BEZDARBNIKAM:** Kas ir LABA sadarbība ar NVA?

# Jautājumu uzdošanas māksla/ zinātne

## # **ATVĒRTIE** jautājumi

**NB!** Katram jautājumam ir mērķis kaut ko uzzināt!

- # **Ko tu domā par ... ?** (respondenta viedoklis)
- # **Kā notiek ...?** (konteksta analīze)
- # **Kādā veidā ... ?** (respondenta paradumi)
- # **Lūdzu, pastāsti par ...** (konteksts)
- # **Kā tu rīkotos ... ?** (respondenta idejas uzlabojumiem)
- # **Ko tu darītu ... ? Kas notiktu, ja ... ?**  
(iespējamā rīcība/ risinājums)
- # **Kā varētu ... ?** (iesaiste risinājumu meklēšanā)
- # **Kas neapmierina ...?** (sūdzības)



Sabiedrības integrācijas  
fonds



## Atvērto jautājumu veidošana



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**PIEMĒRS** (kanisterapeiti):

**PROCESS:** Kādas ir **galvenās aktivitātes**, kas tiek veiktas kanisterapijā?

**ATRIBŪTI:** Kādu **aprikojumu** Jūs esat **atzinuši par labu**, lai izmantotu dzīvnieku asistētajā terapijā Jūsu sunim?

**ATMOSFĒRA:** Kas ietekmē **suņa labsajūtu** terapijas laikā?

**ATMOSFĒRA:** Kas veicina **suņa nogurumu** terapijas laikā?

Kā to patreiz risina?

## Mērķa grupas vajadzību izzināšana

- » **IDEĀLS PROCESS/ REZULTĀTS:** respondenta gaidas
- » **VAJADZĪBAS:** primārās un sekundārās
- » **ATRIBŪTIKA:** nepieciešamais aprikojums u.c. atbalsts
- » **ĪPAŠĪBAS:** atribūtu/ procesa raksturiezīmes
- » **ATMOSFĒRA:** būtiski priekšnosacījumi labizjūtai
- » **ALTERNATĪVAS un UZLABOJUMI:** respondenta izvēles un idejas
- » **IZMAKSAS:** resursi problēmas risināšanai (naudas/ laika izteiksmē)
- » **SŪDZĪBAS:** izaicinājumi, šķēršļi, "fona trokšņi"
- » **IZAUGSMES IESPĒJAS:** respondenta domubiedri, tuvinieki
- » **PARTNERĪBA un ATGRIEZENISKĀ SAITE:** sadarbība ar ieinteresētām pusēm



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Sabiedrības integrācijas fonds

"Kafijas vingrinājums" (strukturēta saruna) mērķa grupas vajadzības balstīta risinājuma attīstībai

1. Izpētes joma	2. Atribūts	3. Raksturojums	4. Risinājumi
Centrālais izpētes jautājums	Atribūts Atribūts Atribūts	Īpašības vārds Īpašības vārds Īpašības vārds	Ideja Ideja Ideja

Padziļinātās intervijas veikšana lietotāja vai iesaistīto pušu vajadzību izpētei

- Saruna 1 : 1
- Centrālās izpētes tēmas izvēle
- ATVĒRTO jautājumu pielietojums
- Problēmas formulējums - KĀ lietotājs raksturo šķēršļus saviem vārdiem?
- Alternatīvas - kā problēma tiek risināta šobrīd
- Paradumi («tas nestrādās, ja būs...»)
- Izmaksas - kādus resursus prasa šī brīža alternatīva
- Kanāli - KUR meklēt info un KĀ vēlas saņemt/ lietot
- Vēlamā risinājuma FUNKCIONALITĀTE un ĪPAŠĪBAS («lai tas tiešām iedarbotos, jābūt...»)

#### #1 Centrālais izpētes jautājums

Piemēram:

- **KANIS TERAPIETIEM:** kas ir LABS kanisterapijas process?
- **SAC KLIENTI:** kas ir LABS sociālās aprūpes pakalpojums?
- **SENIORU BIEDRĪBAS VADĪTĀJS:** kas ir LABA pasākuma organizācija senioriem?

#### #2 Atvērto jautājumu konstrukcija

- # Ko tu domā par ... ? (respondenta viedoklis)
- # Kā notiek ... ? (konteksta analīze)
- # Kādā veidā ... ? (respondenta paradumi)
- # Lūdzu, pastāsti par ... (konteksts)
- # Kā tu rīkoies ... ? (respondenta idejas uzlabojumiem)
- # Ko tu darītu ... ? Kas notiktu, ja ... ? (iespējamā rīcība/ risinājums)
- # Kā varētu ... ? (iesaiste risinājumu meklēšanā)
- # Kas neapmierina ... ? (sūdzības)

NB! Katram jautājumam ir mērķis kaut ko uzzināt!

#### #3 Izpētes aspekti

IDEĀLS PROCESS/ REZULTĀTS: respondenta gaidas

VAJADZĪBAS: primārs un sekundārs

ATRIBŪTKA: nepieciešamais apraksts

ĪPAŠĪBAS: atribūtu/ procesa raksturojumi

ATMOSFĒRA: būtiski priekšnosacījumi vajadzības apmierināšanai

ALTERN

ATĪVAS un UZLABOJUMI: konkurenti un respondenta idejas

IZMAKSAS: nepieciešamie resursi problēmas risināšanai (naudas/ laika izteiksmē)

SŪDZĪBAS: izaicinājumi, šķēršļi, "fona trokšņi"

ATMOSFĒRA: būtiski priekšnosacījumi vajadzības apmierināšanai

IZAUGSMES ESPĒJAS: respondenta domābieri, kolēģi, klienti

PARTNERĪBA un ATGRIEZENISKĀ SAITE: sadarbība ar ieinteresētām pusēm

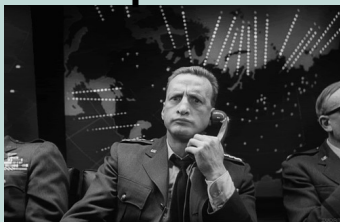
## Individuāls uzdevums:

1. Izvēlieties mērķa grupu
  2. Definējiet **centrālo izpētes jautājumu**
  3. Formulējiet **5 – 7** atvērto jautājumus
- NB!** Nākamajā solī par šiem jautājumiem runāsi ar citiem dalībniekiem!

## DATU ieguves veidi problēmas un cēloņu identificēšanai



- #1 Saruna tet-a-tet
- #2 Eksperti



- #3 Novērošana
- #4 «Lauka intervijas»



- #5 Anketēšana
- #6 Fokusa grupas



«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/1/001



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



2027  
Nacionālais  
attīstības plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonds



### #3 Novērošana

jeb  
"ZELTA" dati ir pie administratora



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Kas **paglāba**  
Boeing  
no bankrota?



**Pārnestā un tiešā nozīmē:**  
vajadzību analīze no..  
atkritumiem



Sabiedrības integrācijas  
fonds



## Vajadzību analīze no atkritumiem

Ērtības preces (nodrošinātas SAC **telpās**)

Ērtības preces (nopirktas **ārpus** SAC)

- tējas paciņas
- kosmētika (vairāk kā citiem)
- vēstules
- tematiski bukleti



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**SLĒPTAIS PIEPRASĪJUMS: #1** nepieciešama tematiska konsultācija, bet kautrējas jautāt / SAC to nenodrošina

**#2** vēlas uzturēt paradumus, kas sagādā prieku (dzīves kvalitāte)

**VAJADZĪBA: #1** nodrošināt tematisku konsultāciju senioram ērtā veidā

**#2** platforma, kur var sapucēties un sevi parādīt citiem

**RISINĀJUMU VIRZIENI:** 1) ... 2) ... 3)...



**"Zelta" DATI**, kas pieejami:

- > apsargam
- > administratoram
- > garderobistei
- > vietējā veikala pārdevējam
- > apkopējai
- > u.c. darbiniekiem



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**PĀRDOMĀM:**

**Kādi**

**"Zelta DATU" avoti  
ir Jūsu rīcībā?**

- #** cilvēki (personāls, vērotāji)
- #** vietas
- #** atsevišķi notikumi
- #** regulārie procesi

#### Vajadzību izpētes metodes

##### # Padzīnātās intervijas (kvalitatīvā metode)

Padzīnātās intervijas ir metode, kurā veic individuālu, detalizētu sarunu ar mērķa grupu, lai iegūtu padzīnātu izpratni par viņu vajadzībām, pieredzi un motīviem. Šī metode ļauj izpētīt sarežģītus jautājumus un atklāt jaunas tēmas, kuras var nepārīties strukturētās aptaujās.

##### # Saruna ar ekspertu (kvalitatīvā metode)

Saruna ar ekspertu ir izpētes metode, kas ietver strukturētu vai daļēji strukturētu interviju ar konkrētā jomā zināšiem speciālistiem. Tā palīdz iegūt dziļāku ieskatu nozares problēmās, identificēt tendences, esošos un iespējamos risinājumus.

##### # Novērošana (kvalitatīvā metode)

Novērošana ir metode, kurā tiešā veidā vēro un analizē cilvēku uzvedību dabiskā vidē, bez aktīvas mijiedarbības. Tā ļauj identificēt reālus uzvedības modeļus un atklāt problēmas, kuras mērķa grupa var neapzināties vai noklusēt.

Pārdomām: kādi "zella daļi" ir manā rīcībā, lai izpētītu mērķa grupas vajadzības?	# cilvēki (ģimenes locekļi, personāls u.c.)
	# vietas
	# atsevišķi notikumi
	# regulāri procesi

##### # Anketēšana (kvantitatīvā metode)

Anketēšana ir strukturēta izpētes metode, kur tiek izmantoti standartizēti jautājumi, lai iegūtu lielu datu apjomu no plašākas respondentu grupas. Tā ļauj kvantitatīvi analizēt datus un pārbaudīt pieņēmumus par biežāk sastopamām tendencēm, viedokļiem un uzvedības modeļiem.

##### # Lauka intervijas (kvalitatīvā metode)

Lauka intervijas tiek veiktas tieši vidē, kurā dzīvo vai darbojas izpētes mērķa grupa, lai iegūtu autentiskus un kontekstuāli nozīmīgus datus. Tās palīdz iegūt nepastarpinātu izpratni par problēmām un iespējamajiem risinājumiem konkrētā vidē.

##### # Fokusa grupas (kvalitatīvā metode)

Fokusa grupas ir metode, kurā neliela cilvēku grupa tiekas, lai apspriestu konkrētu tēmu moderatora vadībā. Tas ļauj iegūt dažādus viedokļus, pārbaudīt jaunos risinājumus un tos pilnveidot.

##### Ietaukumi inovatīvu sociālo pakalpojumu izstrādei:

Lai izstrādātu inovatīvus sociālos pakalpojumus, visefektīvāk ir izmantot kvalitatīvas metodes, jo tās ļauj dziļāk izprast mērķa grupas vajadzības, uzvedības modeļus un kontekstu. Īpaši noderīgas var būt:

- o padzīnātās intervijas un lauka intervijas, lai izprastu mērķa grupas dzīves situācijas un viņu vajadzības,
- o sarunas ar ekspertiem, lai apkopotu specializētas zināšanas un noteiktu jaunākās tendences,
- o fokusa grupas, lai radītu un testētu jaunas idejas, iegūstot dažādus skatu punktus,
- o sarunā, anketēšana var būt noderīga vēlākā posmā, lai validētu idejas un iegūtu kvantitatīvus datus par izstrādātā pakalpojuma potenciālo lietotāju loku vai viņu apmierinātību ar piedāvāto risinājumu.

## Uzdevums komandās:



Sabiedrības integrācijas  
fonds

1. Izvēlieties mērķa grupu un izpētes tēmu

2. Aizpildiet novērojumu metodes tabulu

3. Kādus datus no katra no avotiem vēlētos iegūt?  
(attieksme, uzvedība, paradumi, vajadzības u.c.)

## #4: Lauka intervijas



Sabiedrības integrācijas  
fonds



**Aizraujošs process!**

**Pieņēmumu pārbaudīšana**

**Esošo alternatīvu novērtējums**

Skats no **dažādām**  
perspektīvām

Idejas sociālā pakalpojuma  
**nosaukumam**

## Ieteikumi «lauka interviju» plānošanā



Sabiedrības integrācijas  
fonds



- Cilvēki **IR** labi
- Jūs neko **nepārdodat** un neko **nesludiniet**
- Ieceliet **Dokumentālistu**
- Max 2-3 intervētāji
- **NE**slīpējiet īsrunu pie galda, pieslīpējiet to procesā!



# Kādas sajūtas Jums raisa šāda  
Liepājas iedzīvotāja?

# Kā viņai/ rollatoram būtu jāizskatās,  
lai būtu vēlme pienākt klāt un izteikt  
komplimentu?

# Kurš no jums pazīstamiem vēlētos  
sev šādu tehnisko palīgīdzekli?



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Sabiedrības integrācijas  
fonds

"Kafijas vingrinājums" (strukturēta saruna) mērķa grupas vajadzībās balstīta risinājuma attīstībai

1. Izpētes joma	2. Atribūts	3. Raksturojums	4. Risinājumi
Centrālais izpētes jautājums	Atribūts	Īpašības vārds	Ideja
	Atribūts	Īpašības vārds	Ideja
	Atribūts	Īpašības vārds	Ideja
	Atribūts	Īpašības vārds	Ideja

Padziļinātās intervijas veikšana lietotāja vai iesaistīto pušu vajadzību izpētei

- Saruna 1 : 1
- Centrālās izpētes tēmas izvēle
- ATVĒRTO jautājumu pielikojums
- Problēmas formulējums - KĀ lietotājs raksturo šķēršļus saviem vārdiem?
- Alternatīvas - kā problēma tiek risināta šobrīd
- Paradumi («tas nestrādās, ja būs...»)
- Izmaksas - kādus resursus prasa šī brīža alternatīva
- Kanāli - KUR meklēt info un KĀ vēlas saņemt/ lietot
- Vēlamā risinājuma FUNKCIONALITĀTE un ĪPAŠĪBAS («lai tas tiešām iedarbotos, jābūt...»)

#1 Centrālais izpētes jautājums

Piemēram:

- **KANIS TERAPIETIEM:** kas ir LABS kanisterapijas process?
- **SAC KLIENTI:** kas ir LABS sociālās aprūpes pakalpojums?
- **SENIORU BIEDRĪBAS VADĪTĀJS:** kas ir LABA pasākuma organizācija senioriem?

#2 Atvērto jautājumu konstrukcija

- # Ko tu domā par ... ? (respondenta viedoklis)
- # Kā notiek ... ? (konteksta analīze)
- # Kādā veidā ... ? (respondenta paradumi)
- # Lūdzu, pastāsti par ... (konteksts)
- # Kā tu rīkotos ... ? (respondenta idejas uzlabojumiem)
- # Ko tu darītu ... ? Kas notiktu, ja ... ? (iespējamā rīcība/ risinājums)
- # Kā varētu ... ? (iesaiste risinājumu meklēšanā)
- # Kas neapmierina ... ? (sūdzības)

NB! Katram jautājumam ir mērķis kaut ko uzzināt!

#3 Izpētes aspekti

IDEĀLS PROCESS/ REZULTĀTS: respondenta gaidās

VAJADZĪBAS: primāras un sekundārās

ATRIBŪTKA: nepieciešamais aprīkojums

ĪPAŠĪBAS: airbūtu/ procesa raksturojumi

ATMOSFĒRA: būtiski priekšnosacījumi vajadzības apmierināšanai

ALTERN

ATĪVAS un UZLABOJUMI: konkurenti un respondenta idejas

IZMAKSAS: nepieciešamie resursi problēmas risināšanai (naudas/ laika izteiksmē)

SŪDZĪBAS: izaicinājumi, šķēršļi, "fona trokšņi"

ATMOSFĒRA: būtiski priekšnosacījumi vajadzības apmierināšanai

IZAUGSMES ESPĒJAS: respondenta domābieri, kolēģi, klienti

PARTNERĪBA un ATGRIEZENISKĀ SAITE: sadarbība ar ieinteresētām pusēm

# "Kafijas vingrinājums"

## Kafijas vingrinājums

mērķa grupas vajadzībās  
balstīts risinājums

**Kas ir LABS/ LABA:**

**#1** laba nodarbība jauniešiem

**#2** aprūpe mājās

**#3** socializēšanās senioriem





Sabiedrības integrācijas  
fonds

## #1 Nosauciet 5-6 LABAS kafijas **ATRIBŪTUS** (lietvārdi!)



Aromāts  
Temperatūra  
Garša  
Krūze  
Tilpums  
Kompānija

## #2 Salieciet tos **PRIORITĀRĀ** secībā!

1. Aromāts
2. Krūze
3. Temperatūra
4. Garša
5. Kompānija
6. Tilpums





### #3 Izvēlamies **VIENU** (svarīgu) atribūtu!



Sabiedrības integrācijas  
fonds



Aromāts

**Krūze**

Temperatūra

Garša

Tilpums

Kompānija

### #4 RAKSTUROJIET šo atribūtu! (īpašības vārdu formā)



Sabiedrības integrācijas  
fonds

Estētiska

Ērti lietojama

Siltumu  
uzturoša

“Nenopiloša”

Stabila

Pietiekoša

# #5 Kā mēs to panāksim? Kāds būs risinājums?



Sabiedrības integrācijas fonds

## Ērti lietojama

- senioram?
- vides gidam?
- gardēdim?



## Estētiska

- radošs uzraksts
- zīmējums
- tematiska forma



## "Nenopiloša"

- grope piles savākšanai



Kas ir LABA kafija?

ATRIBŪTS #

ATRIBŪTS #

ATRIBŪTS #

ATRIBŪTS #

**Prioritātes?**

Īpašības v.

Īpašības v.

Īpašības v.

Kāds ir risinājums

Kāds ir risinājums

Kāds ir risinājums

KĀ?

Īpašības v.

Īpašības v.

Īpašības v.

Kāds ir risinājums

Kāds ir risinājums

Kāds ir risinājums

KĀ?

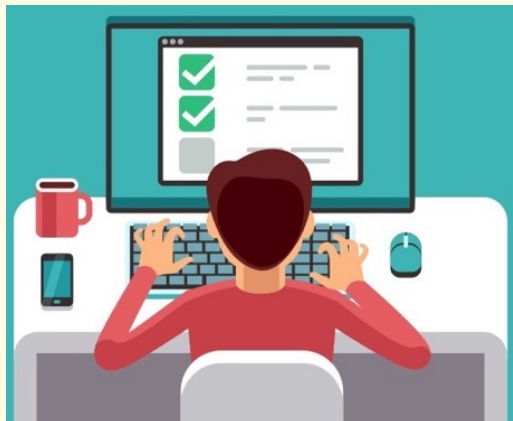


Sabiedrības integrācijas fonds

# #5 Anketēšana (kāpēc «slidena»?)



Sabiedrības integrācijas  
fonds



- Iespējams **ĀTRI uzzināt** informāciju
- **Piemērots KVANTITATĪVU** datu ieguvei
- **Nav iespējams noteikt** cilvēka **uzvedības/ emocionālo fonu** par problēmu
- Informācijas **detalizācijas pakāpe** ir **sekla**
- **Neaizstāj** kvalitatīvo datu ieguvei!!!  
[intervijas]

## DATU ieguves veidi problēmas un cēloņu identificēšanai



**#1 Saruna tet-a-tet**  
**#2 Eksperti**



**#3 Novērošana**  
**#4 «Lauka intervijas»**



**#5 Anketēšana**  
**#6 Fokusa grupas**



«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu  
sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/l/001



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



2027  
Nacionālais  
attīstības plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonds

## Kontroljautājumi



Sabiedrības integrācijas  
fonds

Problēmas  
**aktualitāte**

Risinājuma  
**atbilstība**  
problēmai

Sociālās  
inovācijas  
pazīmes

**Mērogojamība**

**Ilgspēja**

Sociālā  
**ietekme**

**Novitāte**

**Efektivitāte**

**Sadarbība**

## Agrīnā diagnostika – vai man ir LABA problēma?



Sabiedrības integrācijas  
fonds

- Definēts **labuma guvējs** (mērķa grupa)
- «Pārrāmēta» problēma
- Tā patiesi ir **problēma** nevis **sekas**
- Veikta problēmas **cēloņu izpēte**
- **Mērķa grupas iesaiste** problēmas definēšanā un/ vai analizē
- Ir definētas **ieinteresētās puses, kam ir motivācija** risināt problēmu
- **Uzticami un pārbaudāmi dati, kas pamato** problēmas aktualitāti
- Definēta **negatīvā ietekme** gadījumā, **ja problēma ilgstoši netiks risināta**
- Atrisinot problēmu, tiks **uzlabota** mērķa grupas **dzīves kvalitāte**
- **Analizētas esošās alternatīvas**, kas risina šo pašu problēmu
- **Kas liecina**, ka izvēlētais problēmas **risinājums** būs **efektīvāks** par alternatīvām?
- Problēmas **risinājums** ir **lokāls** vai arī **ietekmē plašāku sistēmu?**

## Agrīnā diagnostika – vai man ir LABA problēma?

- | #   | Kontrollautājums  | Jā                       | Nē                       |
|-----|---|--------------------------|--------------------------|
| 1.  | Vai varat vienkāršā teikumā definēt problēmu, kuru mēģināt risināt?<br>Vai definētā problēma nav jau iestrādāts pieņēmums par risinājumu?<br><i>Piemērs: "Seniņiem ir vajadzīgas sociālās aktivitātes" ir risinājums, nevis problēmas definīcija.</i> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 2.  | Kas un cik liela ir cilvēku grupa, kuru problēma ietekmē?<br>Ja problēma ietekmē tikai nelielu daļu cilvēku, var būt nepieciešams to paplašināt vai pārrāmēt.   |                          |                          |
| 3.  | Vai cilvēki, kuru problēma ietekmē, uzskata to par nozīmīgu un aktuālu?<br><i>Bieži vien organizācijas izvēlas problēmas, kuras tās pašas uzskata par svarīgām, bet tās var nebūt prioritātes pašiem lietotājiem.</i>                                 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 4.  | Vai esat konsultējies ar citām iesaistītajām pusēm (organizācijām, koplienu u.c.)?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 5.  | Vai ir izmantota vismaz viena kvalitatīvā izpētes metode?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.  | Vai ir veikta padziļināta problēmas analīze, piemēram, izmantojot "5 kāpēc" vai citu cēloņu un sekas analīzes metodi? Vai zināt, kādi faktori veicina problēmas rašanos?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 7.  | Vai problēma, kuru mēģināt risināt, ir saknes problēma, nevis tās simptoms?<br><i>Piemērs: Ja seniņi jūtas izolēti - iemesls ir tikai sociālo aktivitāšu trūkums vai arī dažāks jaudjums, piemēram, vīru pašapziņa vai pieejamie resursi?</i>         | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 8.  | Vai problēma ir pārdefinēta no dažādiem skatu punktiem (lietotāju, sabiedrības, sistēmas), lai pārliecinātos, ka tā nav vienkusēj uzverta?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 9.  | Vai ir pieejami uzticami un pārbaudāmi dati, kas pamato problēmas aktualitāti risināta?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 10. | Vai ir definēta negatīvā ietekme gadījumā, ja problēma ilgstoši netiks risināta?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 11. | Vai, risinot šo problēmu, varat radīt kaut ko jaunu vai būtiski uzlabot esošo pakalpojumus?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 12. | Vai varat izveidot izmērāmus rādītājus, lai konstatētu, ka problēma tiek risināta?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 13. | Vai problēma ir definēta pietiekami šauri un fokusēti, lai tai varētu atrast konkrētus risinājumus?<br><i>Piemērs: "Nabadzība" ir pārāk plaša problēma, bet "vientuļu senioru pārtikas pieejamība attālos lauku teritorijās" ir konkrētāka.</i>       | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 14. | Vai risinājums spēs pielāgoties mainīgiem apstākļiem un jauniem izaicinājumiem?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 15. | Ar ko jūsu pieeja atšķiras vai būtiski papildina esošās alternatīvas problēmas risināšanā?<br><i>Ja problēmai jau ir vairāki risinājumi, varbūt vajadzīga cita problēmas pārrāmēšana.</i>   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 16. | Vai problēmas risināšanā būs iespēja iesaistīt dažādas sabiedrības grupas un organizācijas?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 17. | Kas liecina, ka problēmas atrisinājums var kalpot kā pamats plašākām sabiedrības pārmaiņām?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |



Sabiedrības integrācijas fonds

## Kā atrast ĪSTO?



Sabiedrības integrācijas fonds



**Homeshare programma** Apvienotajā Karalistē vēl ir salīdzinoši mazpazīstama, taču pēdējā gada laikā tā ir guvusi ievērojamu izaugsmi. Tās mērķis ir risināt tādas problēmas kā **vientulība**, vecāka gadagājuma cilvēku palikšana mājās ilgāku laiku un **pieejamas dzīvesvietas nodrošināšana** jauniešiem un zemāka atalgojuma darbiniekiem.

Programma apvieno divus nesaistītus cilvēkus, kur vecāka gadagājuma saimnieks izīrē istabu apmaiņā pret noteiktu atbalstu ikdienas darbos, piemēram, iepirkšanos, ēst gatavošanu, uzkopšanu vai sabiedrisku iesaisti. Homeshare piedāvā sociālu un praktisku atbalstu, taču **neiekļauj** personisko aprūpi.

**Avots:** [homeshareuk.org](http://homeshareuk.org) (Lielbritānija)





**Datu analīzei sociālajos pakalpojumos ir būtiska loma, lai uzlabotu pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu un pakalpojumu plānošanu, atklājot tendences un klientu vajadzības.**

Projekti, kur universitātes sadarbojas ar valsts institūcijām, lai izmantotu prognozējošo analītiku bērnu labklājībā un novatorisku pieeju ģimenes vardarbības un agrīnās iejaukšanās jautājumos.



Expert adult social care insight

### Adult social care recruitment and retention

[Download PowerPoint](#)

This visualisation shows Skills for Care's estimates of the workforce in the independent sector between March 2017 and March 2024. It also shows, using data reported each month in ASC-WDS, indicating changes in workforce size each month since March 2024. These figures include locations open in March 2024 and updating during the year. They do not include filled posts from locations opening during the year. Skills for Care's annual estimates will include all locations and therefore may differ from these figures.

Select a view:  Vacancy rate  Starter rate  Turnover rate

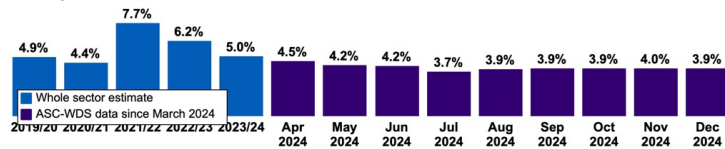
Select a service:

As at 2023/24 there were around 107,000 vacant posts in the independent sector, down from around 127,000 in 2022/23.

Across the whole adult social care sector there were around 131,000 vacant posts in 2023/24 and around 1.7 million filled posts.

[Glossary](#)

#### Vacancy rate trend



Select a view:  Vacancy rate  Starter rate  Turnover rate

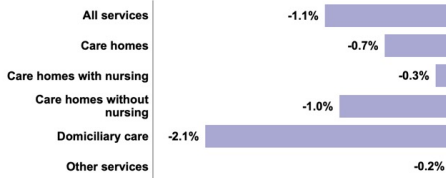
Select a view:  Current rate  Percentage point change since March 2024

Select a view:  Job role  Region  Service type

#### Trend overview

Whole sector estimate  
 ASC-WDS data since March 2024

#### Vacancy rate percentage point change



Metric	Year	Value
Vacancy rate	2023/24	8.1%
	Dec 2024	7.0%
Starter rate	2023/24	31.5%
	Dec 2024	30.6%
Turnover rate	2023/24	25.8%
	Dec 2024	25.8%



Sabiedrības integrācijas fonds

## Publiski pieejami dati (+ tendences)

Avots: [www.skillsforcare.org.uk/](http://www.skillsforcare.org.uk/)



Sabiedrības integrācijas fonds

### Social Care Activity

Select local authority:  Select service:

Hover over the lines for more detail. Click on a local authority name to highlight.

#### Number of Request for Support Users

Time series of social care activity by local authorities

Data available in yearly snapshots 2018-2022

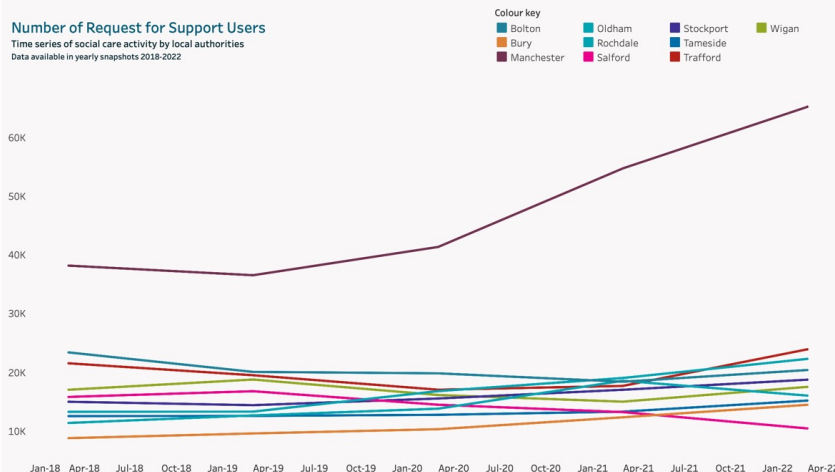
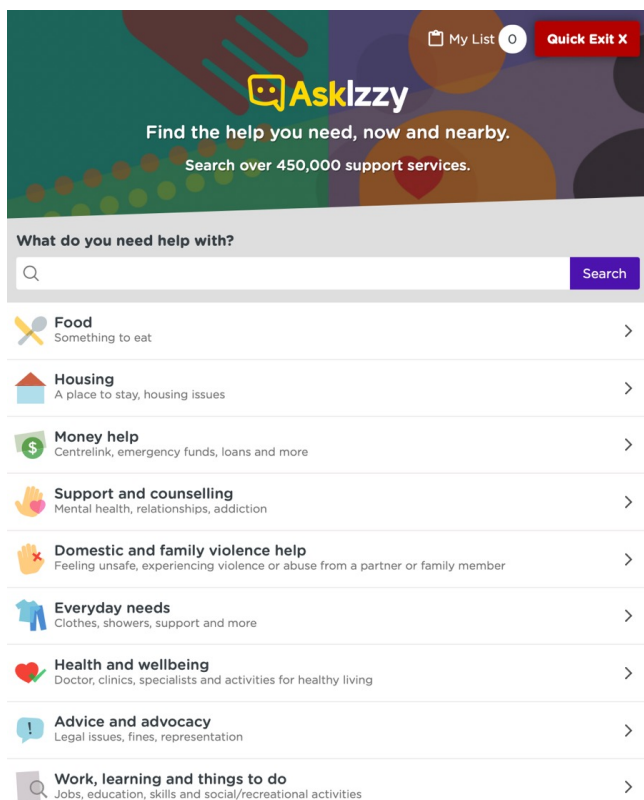


Tableau Public ir bezmaksas platforma, lai tiešsaistē izveidotu un publiski kopīgotu datu vizualizācijas.

Avots: [public.tableau.com/app/discover](https://public.tableau.com/app/discover)





Sabiedrības integrācijas  
fonds

## Piemērs datu avotam

Mobilas lietotnes, kas mērķa grupām nodrošina pašnovērtējuma rīkus, padomus un piekļuvi resursiem.

Lietotne **Ask Izzy** palīdz trūcīgiem Austrālijas iedzīvotājiem atrast pārtiku, psiholoģisko atbalstu un citus pakalpojumus, apstrādājot vairāk nekā 200 000 palīdzības pieprasījumu mēnesī.

Avots: askizzy.org.au



Sabiedrības integrācijas  
fonds

**Attālinātā lietu vadība sociālajā darbā** ļauj efektīvi koordinēt dažādu pakalpojumu sniedzēju darbu, izmantojot mākoņplatformas un digitālos rīkus reāllaika sadarbībai.

Tas palīdz uzturēt kontaktu ar ģimenēm, kad klātienēs tikšanās nav iespējamas, un ir īpaši noderīgi cilvēkiem ar kustību traucējumiem vai **jauniešiem, kuriem ir ērtāka digitālā saziņa.**

Tomēr attālinātā pieeja ir ierobežota situācijās, kur nepieciešama klātienē (vardarbības risku gadījumos vai senioriem, kas dod priekšroku tiešai komunikācijai).

**Problēma:** mājaprūpes nozare cieš no problēmām ar darbinieku piesaisti un vecāka gadagājuma cilvēku vientuļību. Esošā sistēma neļauj nodrošināt pietiekamu emocionālo un sociālo atbalstu.

**Community Catalysts risinājums:** balstās uz vietējo iedzīvotāju iesaisti un mazajiem uzņēmumiem, ko vada **viens** koordinators (uz 200 MVU).

Šis modelis piedāvā elastīgu un pieejamu aprūpi senioriem, kā arī pašnodarbinātību ar pienācīgu atalgojumu. Rezultātā tiek uzlabota gan senioru aprūpe, gan vietējo kopienu ekonomiskais stāvoklis.

**Avots:** communitycatalysts.co.uk (Lielbritānija)



[ej.uz/innovazione](http://ej.uz/innovazione)

**Atgriezeniskā saite  
par pasākumu**



## 2025.gads

1. feb. 2025, [Nav komentāru](#)

### Februāris, 2025

- 01.02. Vieslekcija skolēniem **Kekavas** vidusskolā
- 04.02. Sociālās inovācijas darbnīca **Liepājā**
- 05.02. Darbnīca Melližu kopienai **tiešsaistē**
- 07.02. Īsrunu meistarklase RTU studentiem **Rīgā**
- 12.02. Biznesa efektivitātes vieslekcija uzņēmējiem **Aizkrauklē**
- 13.02. Digitalizācijas treniņš uzņēmējiem **Rīgā**
- 14.02. Īsrunu meistarklase RTU studentiem **Rīgā**
- 15.02. Darbnīcas vadīšana "Universitātes nākotnes inženieriem" ietvaros **Rīgā**
- 18.02. Sociālās inovācijas darbnīca **Rīgā**
- 19.02. Digitalās transformācijas treniņš Latvijas Digitālā akceleratora programmas ietvaros **Rīgā**
- 19.02. Darbnīca Melližu kopienai **tiešsaistē**
- 20.02. Digitalizācijas treniņš uzņēmējiem **Rīgā**
- 21.02. Digitalizācijas treniņš uzņēmējiem **Jelgavā** (tbc)
- 26.02. Digitalizācijas treniņš uzņēmējiem **Rīgā**

### Sadarbības projekti

"Zināšanu eņģeļu" programma (2014 - 2015)



Britu padomes partneris FCG ieviešanā (kopš 2010.gada)



[zinis.lv/kalendars](http://zinis.lv/kalendars)

## Sabiedrības integrācijas fonda mācību cikls

# “Kā radīt sociālās inovācijas sociālo pakalpojumu jomā?”

## Paldies par ieguldījumu!

«Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanā»  
ESF+ projekts Nr. 4.4.1.1./1/24/1/001



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



2027  
Nacionālais  
attīstības plāns



Sabiedrības integrācijas  
fonda